

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83849,Barton-Bartoszewicz-Lucjan-Antoni.html>
2021-12-09, 10:29

Barton (Bartoszewicz) Lucjan Antoni

BARTON (Bartoszewicz) Lucjan Antoni (27 III 1921, Wilno – 15 VI 2009, Charlottesville, Wirginia), elektrotechnik, współwynalazca wyświetlacza ciekłokrystalicznego (LCD). Syn Wacława Bartoszewicza i Jadwigi z domu Wirpsza.

Po agresji sowieckiej na Polskę w 1939 zesłany w okolice Workuty na Syberii. Z Armią Polską w ZSRR gen. W. Andersa przeszedł szlak na Bliski Wschód. Ukończył szkolenie podoficerskie, walczył w Afryce Pn. i jako żołnierz 2. Korpusu Polskiego we Włoszech, m.in. pod Monte Cassino, za co został odznaczony Krzyżem Walecznych. Po wojnie pozostał we Włoszech. W 1946–51 studiował inżynierię chemiczną na Politecnico di Torino. Podczas studiów poznał swoją przyszłą żonę, Włoszkę Caroline Salerano, którą poślubił 1949. W XII 1951 wraz z córką Eleną Bartoszewiczowie wyemigrowali do USA, gdzie przyjęli nazwisko Barton.

Od 1952 B. pracował w *Thiokol Chemical Corporation*, a w 1955 przeszedł do *laboratorium Radio Corporation of America (RCA) w Princeton, New Jersey*. Zajmował się *fotoprzewodnikami i kineskopami telewizyjnymi*. Równocześnie studiował na wydziale chemicznym Rutgers University w Nowym Brunszwiku (New Jersey), który ukończył w 1957. W latach 60. wszedł w skład zespołu pracującego nad praktycznym wykorzystaniem substancji o właściwościach nematycznych, czyli ciekłych kryształów (do zespołu należeli również *G. Heilmeyer, L. Zanoni, J. Goldmacher i J. Castellano*). *Prace prowadzone były w dwóch kierunkach: poszukiwano nematyków syntetycznych zachowujących swoje parametry w temperaturze pokojowej oraz badano możliwości obniżenia temperatury topnienia znanych nematyków przez dodanie do nich niewielkich ilości substancji organicznych. Drugą grupą kierował B. i właśnie jej*

prace zakończyły się sukcesem. W V 1969 w Rockefeller Center w Nowym Jorku, firma RCA zaprezentowała kilka urządzeń, w których zastosowano LCD. Był to zegar elektroniczny oraz niewielki, płaski wyświetlacz, na którym wyświetlono fragment obrazu telewizyjnego. W relacjach z tego wydarzenia, prasa przewidywała, iż „zastosowanie tego wynalazku sprawi, że pojawią się cienkie ekrany telewizyjne, które będzie można wieszać na ścianie jak obrazy”.

B. był autorem lub współautorem wielu publikacji naukowych o dużym znaczeniu dla rozwoju technologii pamięci holograficznych oraz wyświetlaczy ciekłokrystalicznych, a opublikowany w 1968 artykuł pt. *Dynamic Scattering: A New Electrooptic Effect in Certain Classes of Nematic Liquid Crystals* autorstwa Heilmeiera, Zanoniego i Bartona jest uważany za pracę fundamentalną. B. uzyskał przynajmniej 6 oryginalnych amerykańskich patentów.

B. należał do American Chemical Society. Za swoją pracę badawczą był kilkakrotnie nagradzany. W 1969 otrzymał zespołową nagrodę David Sarnoff Award for the Outstanding Achievement in Science, przyznaną za „badania podstawowe ciekłych kryształów oraz określenie sposobu ich wykorzystania do budowy wyświetlaczy”. W 2006, wspólnie z Heilmeierem i Zenonim, uzyskał Milestone Award przyznaną przez Institute of Electrical and Electronic Engineers (IEEE), za wkład w opracowanie technologii wyświetlacza ciekłokrystalicznego LCD.

Do późnych lat uprawiał pływanie i jazdę na rowerze. Był zapalonym wędkarzem. Pozostawił córkę i dwoje wnuków, a w Polsce brata, Zbigniewa Bartoszewicza z rodziną.

J. Castellano: *Liquid Gold: The Story of Liquid Crystal Displays and the Creation of An Industry*, New Jersey 2005; *Contributors*, „IEEE Transactions on Electron Devices” 1970, No. 17; W.K. Stevens: *Display Devices Crystallize for R.C.A*, „New York Times” z 29 V 1968; Ustna relacja córki, Eleny Day.

Sławomir Łotysz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)